

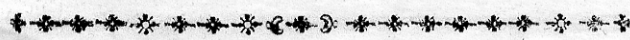
P r e d i k o

Nobbe Jåulå Peiwen naln,
maw lä tjalam

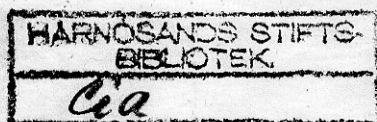
L. L. LÆSTADIUS,

Prosta ja Kyrkoherra
Karesuandosne,

Riddar Franskalats Kudnen
Legionest.

Hernösandesne,
Trukketum I. Swedbomen ludne, 1842.

Prediko

Nobbe Jåulå Peiwen naln,
maw lä tjalam

L. L. Læstadius,
Prosta ja Kyrkoherra
Karesuandosne,
Riddar Franskalats Kudnen
Legionest.

Hernösandesne,
Trukketum I. Swedbomen ludne,
1842.

Nobbe Jäulä Peiwe.

Jerusalem! Jerusalem! tän, kutte káddah Profetait, ja kierki kum palkoh tait, kuteh to lusa läh rajatum. Man-taiwai läw mon sittam tjákkit to manait, theko wuontsan mingelis tjákki tjiukaitis sájis wuollai; walla eepit lá sittam. Taggar paakoikum alga Lánesteje udnats peiwe Evangeliumin káikotit Jerusaleme wiesatejit, kuteh áh paajam Jubmela lájeswuotaw ja kierdeswuotaw járgálit eetjasá puorranebmai.

Jubmel lii taiwai Profetai tjada káttjalam járgálit Israla manait eetjas tahoí. Sán lii ápatam siaw tábdát So ja So puore pargoit. Sán lii pakatallam siaw mádde fierte muttin puorina, muttin waive tjada – wai sih kalkin heitet tait tássjetis Jubmelit, mah ulbmui kietain takatum lejin; walla tah lejin taggar karrotum manah, mah edtjin sita koldalit Jubmela káttjomit, edtjin sita jákatit So pakatusait, edtjin sita heitet pahaw pargamist, ikka maj Jubmel siaw áiwati ja káttjali tuwdet puore qvuowlui: tauk wiggín sih aive eetjasá miela milt eellet. Tah wiggín eetjasá kieta tuojit jubmelin adnet. Ja to

<sida3>

Nobbe Jäulä Peiwe.

Jerusalem! Jerusalem! Tän, kutte káddah Profetait, ja kierki kum palkoh tait, kuteh to lusa läh rajatum. Man taiwai läw mon sittam tjákkit to manait, theko wuontsan mingelis tjákki tjiukaitis sájis wuollai; walla eepit lá sittam. Taggar paakoikum alga Lánesteje udnats peiwe Evangeliumin káikotit Jerusaleme wiesatejit, kuteh áh paajam Jubmela lájeswuotaw ja kierdeswuotaw járgálit eetjasá puorranebmai.

Jubmel lii taiwai Profetai tjada káttjalam járgálit Israla manait eetjas tahoí. Sán lii ápatam siaw tábdát So ja So puore pargoit. Sán lii pakatallam siaw mádde gierte muttin puorina, muttin waive tjada – wai sih kalkin heitet tait tássjetis Jubmelit, mah ulbmui kietain takatum lejin; walla tah lejin taggar karrotum manah, mah edtjin sita koldalit Jubmela káttjomit, edtjin sita jákatit So pakatusait, edtjin sita heitet pahaw pargamist, ikka maj Jubmel siaw áiwati ja káttjali tuwdet puore qvuowlui: tauk wiggín sih aive eetjasá miela milt eellet. Tah wiggín eetjasá kieta tuojit jubmelin adnet. Ja

<ko>

ko Jubmel raajai siji Profetaid ja äpätejit, kuteh kalkin Jubmela naman tjuorwot, ja kättjot siaw heitet taggar tässjetis pargoit eerita, ja järgälil eetjasä Jubmela tahoi: the sih wasjotin tait ja kaddälin tait. Muttemit lah kierkikum jamas palkon ja muttemit lah eetja lakkai hääggatudtin. Ja viimak, ko ets Länesteje pääti, ja kättjali vill mangemus kierte njuoratit sija karrotum vaimoit, the äska ällo suttin ja wasjotin So, ja viimak kaddin; ja ain will mangel, ko Ristagasah sjaddakäättin, the Jutarah kaddälin tait ai, ja tääretin paikest paikai. Taggar Jubmelheitanasai ja karrotum manai pajel vierti Länesteje udnats peiwe Evangeliumin kuidit: Jerusalem, j. n. v.

Etselis Ristagasah! Marje ain vill udne lä Länestejen siwa tjerrot ja kuidit taggar pahas almatji pajel, kuteh mannih ets kuttek keinos milte, mi sjeunis ilmai tälwo. Marje ain vel udne vierti Länesteje kuidit taggar Jubmel heitanasai pajel, mah äh sita jäkatit So kättjomit, jäla kuldalit So pakatusait, ähkä sita heitet pahaw pargamist, ikka maj Jubmel kättjal juokke laajai njuoratit sia karrotum vaimoit, ja järgälil Eetjas qvuowlui.

Ti lepit kullam, kokte täluts ulbmuh mannin sjeunjetin the ko sautsah, käine i lä aktak reinoheje. I lä viel ällasi kälma tjuote jakeh

<sida4> ko Jubmel raajai siji Profetaid ja äpätejit, kuteh kalkin Jubmela naman tjuorwot, ja kättjot siaw heitet taggar tässjetis pargoit eerita, ja järgälil [järgälit] eetjasä Jubmela tahoi: the sih wasjotin tait ja kaddälin tait. Muttemit lah kierkikum jamas palkon ja muttemit lah eetja lakkai hääggatudtin. Ja viimak, ko ets Länesteje pääti, ja kättjali vill mangemus kierte njuoratit sija karrotum vaimoit, the äska ällo suttin ja wasjotin So, ja viimak kaddin; ja ain will mangel, ko Ristagasah sjaddakäättin, the Jutarah kaddälin tait ai, ja tääretin paikest paikai. Taggar Jubmelheitanasai ja karrotum manai pajel vierti Länesteje udnats peiwe Evangeliumin kuidit: Jerusalem j.n.v.

Etselis Ristagasah! Marje ain vill udne lä Länestejen siwa tjerrot ja kuidit taggar pahas almatji pajel, kuteh mannih ets kuttek keinos milte, mi sjeunis ilmai tälwo. Marje ain vel udne vierti Länesteje kuidit taggar Jubmel heitanasai pajel, mah äh sita jäkatit So kättjomit, jäla kuldalit So pakatusait, ähkä sita heitet pahaw pargamist, ikka maj Jubmel kättjal juokke laajai njuoratit sia karrotum vaimoit, ja järgälil Eetjas qvuowlui.

Ti lepit kullam, kokte täluts ulbmuh mannin sjeunjetin the ko sautsah, käine i lä aktak reinoheje. I lä viel ällasi kälma tjuote

<jakeh>

jakeh tate raajest, ko almatjah taan Samen ädnamin rakkâtallin Seitit ja Saiwait, kier. Tit ja jalgnait ja eetja tässjetis Jubmelit, mah ulbmü kietaikum takatum lejin. Tah säjätin puolvaitissa Suobteki äudân, ja adnin eetjasa kieta tuojit Jubmelin.

Walla Jubmeli lääkos kiito ja kudne. Tatt sjeunis aike lä vaassam. Jubmel lä paajam eetjas armo tjuowkasaw paitet taan mija kalbmum ädnama nala. Jubmela armokis peiwe lä ittam. Tatt almatja maddo, mi tjäkkâhi sjeunjetin ja jabmema suoivanasa vuolen, lä ädtjom vuoidnet suorra tjuokasaw. Tatt Stuurra ja armokis almen ja ädnama Sjiunjeteje, kutt i mielastova käänkä suddogasa jabmema, valla sitta ja vaida, wai juokkehats, kânne hägga ja vuoiganis lä, kalka päättet autugisvuota (Salogvuota) täbdämi, Sän lä paajam eetjas paako jenaw kullot kitta taan ädnama ulkomus rabdai. Sän lä raajam teekki äpätejit kitta taan tuoddara vuollai, kuteh suorra, waivina ja äädna pargoina läh viggam tundet tia vaiwasi sjeluit Jubmela tahoi, wai ti kalkaite heitet tait tässjetis pargoit, mait ti ävdäl lepet adnam; wai ti kalkaite järgälit vaimoitedte sjeunjedist tjuowkasi, ja äsalattjan sjaddat tate avost, maw Länestje lä miji hasatam. Ja tatt suorra ja kudnelats pargo lä taal, Jubmela

<sida5> jakeh tate raajest, ko almatjah taan Samen ädnamin rakkâtallin Seitit ja Saiwait, kierkit ja jalgnait ja eetja tässjetis Jubmelit, mah ulbmü kietaikum takatum lejin. Tah säjätin puolvaitissa Suobteki äudân, ja adnin eetjasa kieta tuojit Jubmelin.

Walla Jubmeli lääkos kiito ja kudne. Tatt sjeunis aike lä vaassam. Jubmel lä paajam eetjas armo tjuowkasaw paitet taan mija kalbmum ädnama nala. Jubmela armokis peiwe lä ittam. Tatt almatja maddo, mi tjäkkâhi sjeunjetin ja jabmema suoivanasa vuolen, lä ädtjom vuoidnet suorra tjuokasaw. Tatt Stuurra ja armokis almen ja ädnama Sjiunjeteje, kutt i mielastova käänkä suddogasa jabmema, valla sitta ja vaida, wai juokkehats, kânne hägga ja vuoiganis lä, kalka päättet autugisvuota (Salogvuota) täbdämi, Sän lä paajam eetjas paako jenaw kullot kitta taan ädnama ulkomus rabdai. Sän lä raajam teekki äpätejit kitta taan tuoddara vuollai, kuteh suorra, waivina ja äädna pargoina läh viggam tuwdet tia vaiwasi sjeluit Jubmela tahoi, wai ti kalkaite heitet tait tässjetis pargoit, mait ti ävdäl lepet adnam; wai ti kalkaite järgälit vaimoitedte sjeunjedist tjuowkasi, ja äsalattjan sjaddat tate avost, maw Länestje lä miji hasatam. Ja tatt suorra ja kudnelats pargo lä taal, Jub-

<mela>

mela arbmo tsagge, jättam tan mārrai, atte Jubmela paakko kaudno juokke taalen ja juokke kâten, ja fära kuttek, kutte sitta ja haalit' matta taal tâbdât Jubmelâw, ja taw, kâw sân lâ rajam, tatt lâ Jesus Christus.

Walla koktes tal lepit tuostotam tait Jubmela paakoit, mait ti kullam lepit âpâteji njalmest? Waktes lepit aimon adnam ja vaibmoi vuorkim tait tjaba pakatusait, mait ti âppam lepit manarajest? Marje ain vill udne lâ Lânestejen siva tjerrot tia pajel, nauko Sân tâlen tjeroi Jutari pajel, ko Sân jatti: Jerusalem! Jerusalem! tatt lâ jattetum: Samenâdnam! Samenâdnam! Jus tån tietaluluh, mait to rafe toste vaatta, the tån ajatala luluh taw taanka peivenadt, valla tatt lâ tal tjekos tjalmittadt âudân.

Etselis Ristagasah! Iwmon maatte qwuoddet tia nala Jubmela âudân. Immon maatte kaikotit tiaw tan teti, atte ti lepit wasjotam tait âlbmait, kâite Jubmel lâ raajam tiji âpâtejen. Walla ti lepit pahaw allasidte takkam taina ko epit lâ kuldalam tait âpatusat, mait ti kullam lepit âpâteji njalmest. Eellit sutta munji, jus mon viertiw sardnot tiji, mi tuotta lâ; jutte mon tjuodtjow Jubmela tjalmi âudân taan passe paiken, ja vaive mo pajel, jus mon tjekav âutâukâ Jubmela paakow, mi tiji auken sjetta. Waive mo pajel, jus

<sida6>mela arbmo tsagge, jättam tan mārrai, atte Jubmela paakko kaudno juokke taalon ja juokke kâten, ja fära kuttek, kutte sitta ja haalit' matta taal tâbdât Jubmelâw, ja taw, kâw sân lâ rajam, tatt lâ Jesus Christus.

Walla koktes tal lepit tuostotam tait Jubmela paakoit, mait ti kullam lepit âpâteji njalmest? Waktes lepit aimon adnam ja vaibmoi vuorkim tait tjaba pakatusait, mait ti âppam lepit manarajest? Marje ain vill udne lâ Lânestejen siva tjerrot tia pajel, nauko Sân tâlen tjeroi Jutari pajel, ko Sân jatti: Jerusalem! Jerusalem! Tatt lâ jattetum: Samenâdnam! Samenâdnam! Jus tån tietaluluh, mait to rafe toste vaatta, the tån ajatala luluh taw taanka peivenadt, valla tatt lâ tal tjekos tjalmittadt âudân.

Etselis Ristagasah! Iwmon maatte qwuoddet tia nala Jubmela âudân. Immon maatte kaikotit tiaw tan teti, atte ti lepit wasjotam tait âlbmait, kâite Jubmel lâ raajam tiji âpâtejen. Walla ti lepit pahaw allasidte takkam taina ko epit lâ kuldalam tait âpatusat, mait ti kullam lepit âpâteji njalmest. Eellit sutta munji, jus mon viertiw sardnot tiji, mi tuotta lâ; jutte mon tjuodtjow Jubmela tjalmi âudân taan passe paiken, ja vaive mo pajel, jus mon tjekav âutâukâ Jubmela paakow, mi tiji auken sjetta. Waive mo pajel,

<jus>

jus mon iw sardno tiji kaikka, mait mon tietaw Jubmela paakoist, jus mon iw apatä tiaw, Jubmela keinoit njuolga. Waiwe mo pajel, jus mon iw almotä tiji kaikka, mait mon läw kullam ja tajatam Jubmela ja mien Herra Jesus Christusa Evangeliumist, tan arbmo vaddaltaka milt, mi munji lä vaddetum. Tia eellem i sjeta akti taina apäina, maw ti kullam lepit taate paikest. Muttemah kaudnojih tia kaskan, kuteh mannih Jubmela huodnaha sista the ko tjalmetemej ja peljetemej, mah äh kula maitek, äh tiele maitek, man pirra Herra sardno; walla tiettih kall jukkat, täärrot, karrotit, kielesti ja marje will suolatit ia pettet kutek qvuomitissa. Koktes mon jattiv? Kalkakos almats ärrot the ko jutos, mi i tiele, manteti sän lä sjiunjetum, jäla man teti sän lä päättam taan ilmai? Ikos lä tuotta, mait Jubmel jatta Profeta Esajasa tjada: Vuoksa tábda, käälel' so Isid, ja jutos tábda Isida pärrämsajew; valla Israel i tábda mo, jatta Herra. Ti päättebetet mäsoi, mannabetet Skalloi, ja läkkäbetet paksimikum muttem pjergo läkkosit; walla koktes ti läkkäbetet, Jubmela paakoit, ko tia vaibmo i sita njuorranit, tia jerbme i sita tjuovkotit, tia hägga ja vuoiganis i sita ädäsmowat; tia eellemtjärda i sita mälsosit, tia jurtagah ja mielah äh sita läptosi taan ilme tässjetis par-goist

<sida7> jus mon iw sardno tiji kaikka, mait mon tietaw Jubmela paakoist, jus mon iw apatä tiaw, Jubmela keinoit njuolga. Waiwe mo pajel, jus mon iw almotä tiji kaikka, mait mon läw kullam ja tajatam Jubmela ja mien Herra Jesus Christusa Evangeliumist, tan arbmo vaddaltaka milt, mi munji lä vaddetum. Tia eellem i sjeta akti taina apäina, maw ti kullam lepit taate paikest. Muttemah kaudnojih tia kaskan, kuteh mannih Jubmela huodnaha sista the ko tjalmetemej ja peljetemej, mah äh kula maitek, äh tiele maitek, man pirra Herra sardno; walla tiettih kall jukkat, täärrot, karrotit, kielesti ja marje will suolatit ia pettet kutek qvuomitissa. Koktes mon jattiv? Kalkakos almats ärrot the ko jutos, mi i tiele, manteti sän lä sjiunjetum, jäla man teti sän lä päättam taan ilmai? Ikos lä tuotta, mait Jubmel jatta Profeta Esajasa tjada: Vuoksa tábda, käälel' so Isid, ja jutos tábda Isida pärrämsajew; valla Israel i tábda mo, jatta Herra. Ti päättebetet mäsoi, mannabetet Skalloi, ja läkkäbetet paksimikum muttem pjergo läkkosit; walla koktes ti läkkäbetet, Jubmela paakoit, ko tia vaibmo i sita njuorranit, tia jerbme i sita tjuovkotit, tia hägga ja vuoiganis i sita ädäsmowat; tia eellemtjärda i sita mälsosit, tia jurtagah ja mielah äh sita läptosi taan ilme tässjetis par-

<goist>

goist, kāsā ti lepet tabranam aktan rubmahin ja sjeuin? Marje ti lākkābetet njalmin, mait i vaibmo ābbā mietetā? Marje ti paajabetet Jubmela paakoil mannat pajel āive, jala āutā pelje tjada sisa, nobbe tjada ulkos, ābmamis aktakkā Jubmela paakko kalkali vaibmoi pissanit. Ja kāsās ti vuolgebetet, ko ti pāāttebetit, ulkos kyrkost? Wuolgebetet kos siitasedte? Tjagnabetet kos kāāttasedte? valdebetet kos tābbe kirjew kiētasedte? Ajatallabetet kos tābbe tait ibmaha saakait, mait ti kullam lepit kyrkon Jubmela pirra, Lānesteje pirra ja tan duobmo pirra mi āudān tjuodtjo?

Kall mon tietaw, kāsā ti vuolgebetet, ko puorest lepet pāāssam ulkos kyrkost. Aktat tjavelkaw lepet jārgālām Altari, the eenemus āāsse tiast tjāākkān viidnapaikai, ja ātsa ja jaskatusaw allasis Pergala jukkamusast. Koktes mon jattiw? Lāw kos mon kielestam, ko mon mitalaw tiji, kokte taan aikasats ulbmuh tak. Tih passepeiwit jukkampeiwē; tatt peiwe, mi Jubmelist lā sjiunjetum passepeiwen, ko ulmutjah kalkih rākkatallat, kiitet ja hevetit So passe namaw: tatt peiwe lā taal mālsofām, ja sjaddam jukkam peiwen. Arkan sāita ain sāmes kaudnot siitan tjelkos; walla ko Passe sjadda, ja messopaikai pāāttalih, the māsarah kāntotih sjaljoi pirra, ja ātsih taggar jukkamusaw, mi kalkaa vaimoit qvuoratit, ko tatt

<sida8>goist, kāsā ti lepet tabranam aktan rubmahin ja sjeuin? Marje ti lākkābetet njalmin, mait i vaibmo ābbā mietetā? Marje ti paajabetet Jubmela paakoit mannat pajel āive, jala āutā pelje tjada sisa, nobbe tjada ulkos, ābmamis aktakkā Jubmela paakko kalkali vaibmoi pissanit. Ja kāsās ti vuolgebetet, ko ti pāāttebetit ulkos kyrkost? Wuolgebetet kos siitasedte? Tjagnabetet kos kāāttasedte? valdebetet kos tābbe kirjew kiētasedte? Ajatallabetet kos tābbe tait ibmaha saakait, mait ti kullam lepit kyrkon Jubmela pirra, Lānesteje pirra ja tan duobmo pirra mi āudān tjuodtjo?

Kall mon tietaw, kāsā ti vuolgebetet, ko puorest lepet pāāssam ulkos kyrkost. Aktat tjavelkaw lepet jārgālām Altari, the eenemus āāsse tiast tjāākkān viidnapaikai, ja ātsa jaskatusaw allasis Pergala jukkamusast. Koktes mon jattiw? Lāw kos mon kielestam, ko mon mitalaw tiji, kokte taan aikasats ulbmuh takkih passepeiwit jukkampeiwē; tatt peiwe, mi Jubmelist lā sjiunjetum passepeiwen, ko ulmutjah kalkih rākkatallat, kiitet ja hevetit So passe namaw: tatt peiwe lā taal mālsofām, ja sjaddam jukkam peiwen. Arkan sāita ain sāmes kaudnot siitan tjelkos; walla ko Passe sjadda, ja messopaikai pāāttalih, the māsarah kāntotih sjaljoi pirra, ja ātsih taggar jukkamusaw, mi kalkaa vaimoit qvuoratit, ko

<tatt>

tatt elle tjatse; man teti sih läh mässoi päättam, mait sih kielel njuoktjamikum läh njalbmai valdam altara paaldan, man pirra Länesteje jatta, kutti akti taggar tjatsest vaibmosis jukka, tatt i kalka kassek kääkät, taggar tjatse, mi Länesteje njalmest, vaimost ja haavist kälga, i nakasjatt taan aikasats Ristagasai vaimoit qvuoratit, ikä njuoratit ikä tjäskotit ja jaskatattet, jutte sien vaibmo lä puodussam, ja sien mielah lä sjeunjutan, tan tet viertijih taal ätsät jaskatusaw taggar tjatsest, mi lä vuossjum, ja veiketjåddågist kalgâm, mi kalkaa makk vaimoit qvuoratit ja mielait lafetit.

Kullit taal, maggar eellem tjårdaw ti adnebetit. Tia ädub puolvah, råkåtallin Seitit ja Saiwait, kierkiit ja jalgnait. Tah pääkkon ja qvuogkartin suobteki ja qvuoddoi äudân. Valla ti lepit algam etja päästo Jubmeli äudân qvuogkartidt. Ti lepit algam tjäivev Jubmelin adnet. Tatt tjuodtjo tjaletum kirjen: kuttel viidnajukke; tatt lä päästo Jubmelit adnemin. Ja mipä lä viidnajukke etja ko päästo Jubmeli vuollegamus kagge. Ja so Jubmel lä tjäiwe. I viidnajukke maasja vina paldan häggas tet. I sän naka tjuodtjot ädtjes haalitemi vuosti. Son jukka tasa ko kattja ja the sän alga puolvainan pääkkot, njaakkat ja qvuogkartit, taajot ja vuokset. Ja taggar Swinit, mielatemit ja nelje juolkakit,

<sida9> tatt elle tjatse; man teti sih läh mässoi päättam, mait sih kielel njuoktjamikum läh njalbmai valdam altara paaldan, man pirra Länesteje jatta, kutti akti taggar tjatsest vaibmosis jukka, tatt i kalka kassek kääkät, taggar tjatse, mi Länesteje njalmest, vaimost ja haavist kälga, i nakasjatt taan aikasats Ristagasai vaimoit qvuoratit, ikä njuoratit ikä tjäskotit ja jaskatattet, jutte sien vaibmo lä puodussam, ja sien mielah lä sjeunjutan, tan tet viertijih taal ätsät jaskatusaw taggar tjatsest, mi lä vuossjum, ja veiketjåddågist kalgâm, mi kalkaa makk vaimoit qvuoratit ja mielait lasetit.

Kullit taal, maggar eellem tjårdaw ti adnebetit. Tia ädub puolvah, råkåtallin Seitit ja Saiwait, kierkiit ja jalgnait. Tah pääkkon ja qvuogkartin suobteki ja qvuoddoi äudân. Valla ti lepit algam etja päästo Jubmeli äudân qvuogkartidt. Ti lepit algam tjäivev Jubmelin adnet. Tatt tjuodtjo tjaletum kirjen: kuttel viidnajukke; tatt lä päästo Jubmelit adnemin. Ja mipä lä viidnajukke etja ko päästo Jubmeli vuollegamus kagge. Ja so Jubmel lä tjäiwe. I viidnajukke maasja vina paldan häggas tet. I sän naka tjuodtjot ädtjes haalitemi vuosti. Son jukka tasa ko kattja ja the sän alga puolvainan pääkkot, njaakkat ja qvuogkartit, taajot ja vuokset. Ja taggar Swinit, mielatemit ja nelje

<juolkakit>

juolkakit, viertijih äpätejeh ja reutes Ristagasa-
sah vuoidnet kyrko paldan, viertejih akkah, ma-
nah, käsatallat the ko jabma kârotit siitai.
Ja taggarah täiwoh eetjas Ristagasasan; täiwoh
eetjasa vuokkasikt Skalloi mannam; täiwoh e-
etjasa Jubmela maannan; äh tah sita jakket,
jutte juokkehats, mi ädtje halitemit tjuowo, tatt
lä ädtje ärje. Taggari pirra, kuteh takkih passe
peiwit jukkam peiwen, matteb mi jattet, nau
ko Länesteje tälän jatti taita, kuteh ästin ja
vuobdin kyrko paldan: tatt lä tjalotum: mo
huonats lä Rakkus huonats, valla ti lepit
takkam taw riewari sluoggon.

Ti pejabetet mangemus häägga piergasaw
taggar kumpekita, kuteh Pergala jukkamu-
sain sittih tiaw pettet, sittih tiaw sälkain
sluokkit, sittih tia äbmotakaw njeellat, sittih
tia rubmahit späjat ja äitet, ja tia sjeluit
äud-äutebut rissja tälläi häikätit. Taggar
kumpekah Sautsa raffan, käit ets pergali pe-
jai makkis kum wadset taan ädnamanan,
faallih kalle tiji taggar jukkamusaw, man tja-
da tia ädtjelats haallo, kuttel' juo almukenna
puollemin kalkaa ällö tsakkaat; jutte tatt, kut-
te jukkes ulbmui viinaw faallaa, tatt i taka
ettjadaw ko puollege raddew tälläi tassal. Tag-
gar kalvo teti ti kalle vuobdebetet hääggadte
ja sjeluitedte Helvitti. Jus päättä hääjo tia
qvuowdo, ja piwda häägga älatasaw: the
lä

<sida10> juolkakit, viertijih
äpätejeh ja reutes Ristagasah
vuoidnet kyrko paldan, viertejih
akkah, manah, käsatallat the ko
jabma kârotit siitai. Ja taggarah
täiwoh eetjas Ristagasasan; täiwoh
eetjasa vuokkasikt Skalloi mannam;
täiwoh etjasa Jubmela maannan; äh
tah sita jakket, jutte juokkehats, mi
ädtje halitemit tjuowo, tatt lä ädtje
ärje. Taggari pirra, kuteh takkih
passe peiwit jukkam peiwen, matteb
mi jattet, nau ko Länesteje tälän jatti
taita, kuteh ästin ja vuobdin kyrko
paldan: tatt lä tjalotum: mo huonats
lä Rakkus buonats, valla ti lepit
takkam taw riewari sluoggon.

Ti pejabetet mangemus häägga
piergasaw taggar kumpekita, kuteh
Pergala jukkamusain sittih tiaw
pettet, sittih tiaw sälkain sluokkit,
sittih tia äbmotakaw njeellat, sittih
tia rubmahit späjat ja äitet, ja tia
sjeluit äud-äutebut rissja tälläi
häikätit. Taggar kumpekah Sautsa
raffen, käit ets pergali pejai makkis
kum wadset taan ädnamanan, faallih
kalle tiji taggar jukkamusaw, man
tjada tia ädtjelats haallo, kuttel' juo
almukenna puollemin kalkaa ällö
tsakkaat; jutte tatt, kutte jukkes
ulbmui viinaw faallaa, tatt i taka
ettjadaw ko puollege raddew tälläi
tassal. Taggar kalvo teti ti kalle
vuobdebetet hääggadte ja sjeluitedte
Helvitti. Jus päättä hääjo tia
qvuowdo, ja piwda häägga älatasaw,
the

<lä>

Iä vuostas katjalmis: läkos viidna? läkos habde? Ja jus hääjon i lä viidna ikä ääles hadde, the ti jäuläbetet: i lä waare, i lä mijan eneb ko eetjame viessom naarre, ja näu vierti hääjo vuolget viekketaka. Valla jus viidna Laddelats päättä, kallel the valje. Kalle the liiko pejat puoitakit halpen. Talet vuoinah tallats Ristagasaj kieresvuot (rakkes vuot) taggar. Eetjadte pāres aatjit ja eednit paajabetet ti kälgāt siitai milte, ja vierrasah kalkih tait pjebmat. The kos lä tia ristalats vuotta taggar? Viina tet ti njuollabetet eetjadte ritsot; valla pääres äigatit ja eetja vaivasit epit naka pjebmat. Maites kalkabetet vastetit duobmo peiwen, ko Lānesteje alga kaikotit tiaw: mon lejiw nälkomin, ja eepit vaddam munji pārrāt, mon lejiw kälkāmīn ja eepit vaddam munji jukkat; mon lejiw käädetaka, ja eepit valdam mo käättä sedte; mon lejiw suojetaka sjaddam, ja eepit piktalam mo. Epitkos jaakke, jutt Lānesteje kalka raukat haddow, tan āudast ko ti lepit karra vaimoin vuojelam tait eerita, kält Son lä Suojasis valdam? Päättos kutt sitta ja vastetos mo. Lāwkos mon kielestam, ko mon lāw sardnom, kokte ti takkabetet passepeivit jukkam peiwen; kokte ti taajobetet viinai sinn the ko mielatis juttosah; kokte ti heitebetet eetjadte aattjit ja eednit, ko tah pāārrastowit, ja hääjonih.

<sida11> lä vuostas katjalmis: läkos viidna? Lākos habde? Ja jus hääjon i lä viidna ikä ääles hadde, the ti jäuläbetet: i lä waare, i lä mijan eneb ko eetjame viessom naarre, ja näu vierti hääjo vuolget viekketaka. Valla jus viidna Laddelats päättä, kallel the valje. Kalle the liiko pejat puoitakit halpen. Talet vuoinah tallats Ristagasaj kieresvuot (rakkes vuot) taggar. Eetjadte pāres aatjit ja eednit paajabetet ti kälgāt siitai milte, ja vierrasah kalkih tait pjebmat. The kos lä tia ristalats vuotta taggar? Viina tet ti njuollabetet eetjadte ritsot; valla pääres äigatit ja eetja vaivasit epit naka pjebmat. Maites kalkabetet vastetit duobmo peiwen, ko Lānesteje alga kaikotit tiaw: mon lejiw nälkomin, ja eepit vaddam munji pārrāt, mon lejiw kälkāmīn ja eepit vaddam munji jukkat; mon lejiw käädetaka, ja eepit valdam mo käättä sedte; mon lejiw suojetaka sjaddam, ja eepit piktalam mo. Epitkos jaakke, jutt Lānesteje kalka raukat haddow, tan āudast ko ti lepit karra vaimoin vuojelam tait eerita, kält Son lä Suojasis valdam? Päättos kutt sitta ja vastetos mo. Lāwkos mon kielestam, ko mon lāw sardnom, kokte ti takkabetet passepeivit jukkam peiwen; kokte ti taajobetet viinai sinn the ko mielatis juttosah; kokte ti heitebetet eetjadte aattjit ja eednit, ko tah pāārrastowit, ja hää-

<jonih>

jonih. Tãiwobetet kos eetjadte Ristagasan, ko taggar pargoit takkabetet? I eensik, i luodnok. Walla juokkehats, mi ådtje halitemit tjuowo, tatt lå heitam Jubmelåw eerita; tatt lå ain will mannamin tan kåbdis kãino nann, mi sjeunis ilmai tålwo, ja kåste i aktak pajand.

The heitit nabbo taggar vastes pargoit eerita, ja jårgålit eetjadte Jubmela qvuowloi. Heitet errita tait pãsto Jubmelit, kãi åudån ti lepit taan rajai kåbmertam ja sãjåtãm vaimoitedte, tatt lå eetjadte ådtje ja eetjadte tjiåwe. Heitit jukkamist, heitit tåårromest, heitit kielestemest, heitit karrotemest, heitit suolatemest, heitit pettemist, heitit nåidastallamist, heitit kaik wastes pargoit ja saakait; jus epit kalka aktan åive vuojot tan sjeunis ilmai, kåste i aktak pajand; jus eepit kalka paanit kasket tan rissja jauren, mi puolla akew ilmew, ja i kåssef jaadda; the puoretit eedtjadte, ja eellit paaja Jubmela jenaw tåssje tet tjuojat tia peljai, eellit paaja Lånestejew tjerrot ja kuidit tia pajel, nauko Sån tålen tjeeroi Jerusalema viesateji pajel. Jutte taat aike lå ånekis aike, ja taat hægga lå rassje the ko arpo, mi varga påtkan. Ja pergali Manna the ko orotis, ja åtsa, kåw sån kalkaa vuostak njeellat. Ja jabmem vuorgna tiaw juokke lauken, maina ti tuolmastepet taw vuor.

<sida12>jonih. Tãiwobetet kos eetjadte Ristagasan, ko taggar pargoit takkabetet? I eensik, i luodnok. Walla juokkehats, mi ådtje halitemit tjuowo, tatt lå heitam Jubmelåw eerita; tatt lå ain will mannamin tan kåbdis kãino nann, mi sjeunis ilmai tålwo, ja kåste i aktak pajand.

The heitit nabbo taggar vastes pargoit eerita, ja jårgålit eetjadte Jubmela qvuowloi. Heitet errita tait pãsto Jubmelit, kãi åudån ti lepit taan rajai kåbmertam ja sãjåtãm vaimoitedte, tatt lå eetjadte ådtje ja eetjadte tjiåwe. Heitit jukkamist, heitit tåårromest, heitit kielestemest, heitit karrotemest, heitit suolatemest, heitit pettemist, heitit nåidastallamist, heitit kaik wastes pargoit ja saakait; jus epit kalka aktan åive vuojot tan sjeunis ilmai, kåste i aktak pajand; jus eepit kalka paanit kasket tan rissja jauren, mi puolla akew ilmew, ja i kåssef jaadda; the puoretit eedtjadte, ja eellit paaja Jubmela jenaw tåssje tet tjuojat tia peljai, eellit paaja Lånestejew tjerrot ja kuidit tia pajel, nauko Sån tålen tjeeroi Jerusalema viesateji pajel. Jutte taat aike lå ånekis aike, ja taat hægga lå rassje the ko arpo, mi varga påtkan. Ja pergali Manna the ko orotis, ja åtsa, kåw sån kalkaa vuostak njeellat. Ja jabmem vuorgna tiaw juokke lauken, maina ti tuolmastepet taw

<vuor->

vuorratis ädnamaw. Jus ti tallä paajabetet
 Länesteje jenaw wasak mannat, the marje ai
 tatt aike kalkaa aldanit, ko Länesteje kalkaa
 mannat tia karrotum waimo mieddel; i kalka
 sjat kullen takkat tia vaivasi hálwomaw ja
 vallomaw, tan tálán mi sjeunis ilman puol-
 la! Kuten paiken ti ikkenis lákkabetet ailes
 Tjalogin, kalkabetet vuoidnet, atte taggar
 eellem i tákki Jubmela áudán. Kuten Kyrkon
 ti mannabetet ja kultalepet Herra saakait, kal-
 kabetet kollat, atte taggar eellem, man pir-
 ra mon taal läw sardnom, käässa ulbmum
 njuolga pakka suddai; jutte Jubmel i maat-
 te liikot taggar eellem tjárdai, man tjada
 ulmuts sjadda akt jádda juttosikum. Ja
 vaiko ti taal tjaibmabetet pilketebe, ja
 marje vill wasjotebet tait álbmait, kuteh vig-
 gih tiaw vaakutit ja áiwatit, vai eepit kalka
 sármetit ja áitet eetjädte: kalle ti utsebut
 tjamabetet ko jabmem alga vaimoit tjabrot;
 marje utsebut pilketebe, ko Jubmela tjalmi
 áudai päättebetet, ja kalkabetet vastetit kaik-
 ka vastes pargoi, paakoi ja jurtagi áudán, mait
 ti lepit kietain, njuoktjamin, vaimoin jala
 etja rubmaha lattasin wäärrot takkam, juoko
 lepit tjelkos árrám jala kaarrimin. The marje
 etja rusša sjadda, ko ti kalkabetet lákuw tak-
 kat juokke vastes paako áudán mait ti lepit
 njalmest ulkos luoitam, juokke paha pargo
 áudán,

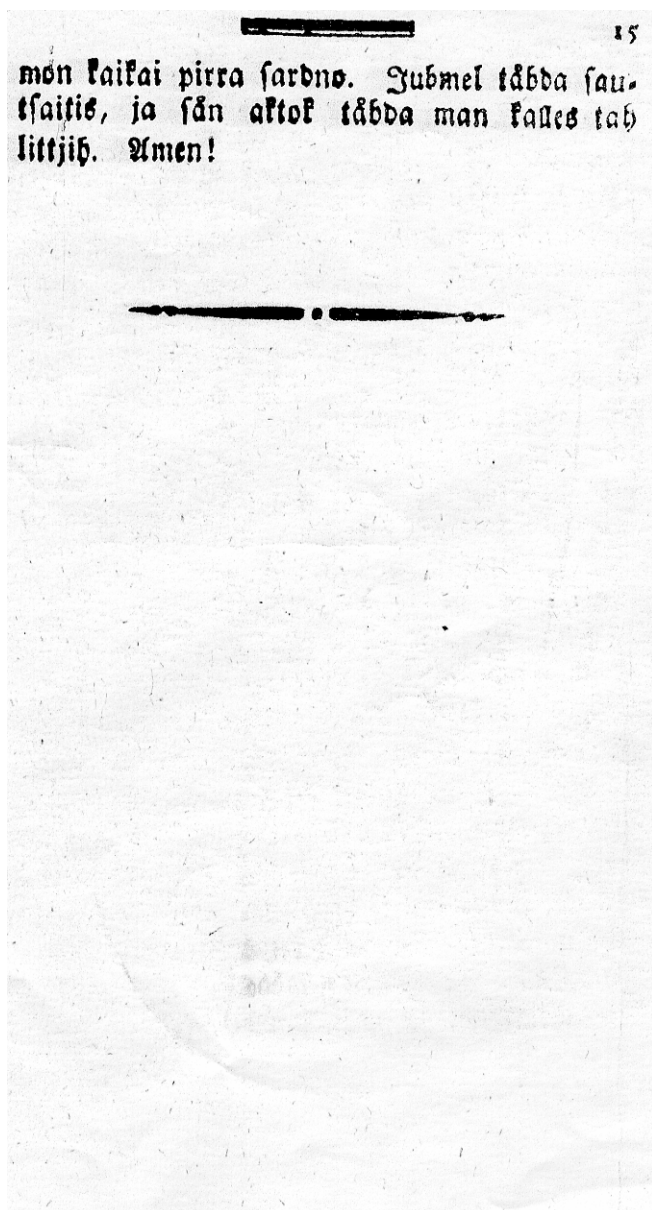
<sida13> vuorratis ädnamaw. Jus ti
 tallä paajabetet Länesteje jenaw
 wasak mannat, the marje ai tatt aike
 kalkaa aldanit, ko Länesteje kalkaa
 mannat tia karrotum waimo
 mieddel; i kalka sjat kullen takkat
 tia vaivasi hálwomaw ja vallomaw,
 tan tálán mi sjeunis ilman puolla!
 Kuten paiken ti ikkenis lákkabetet
 ailes Tjalogin, kalkabetet vuoidnet,
 atte taggar eellem i tákki Jubmela
 áudán. Kuten Kyrkon ti mannabetet
 ja kultalepet Herra saakait,
 kalkabetet kollat, atte taggar eellem,
 man pirra mon taal läw sardnom,
 käässa ulbmum njuolga pakka
 suddai; jutte Jubmel i maatte liikot
 taggar eellem tjárdai, man tjada
 ulmuts sjadda akt jádda juttosikum.
 Ja vaiko ti taal tjaibmabetet
 pilketebe, ja marje vill wasjotebet
 tait álbmait, kuteh viggih tiaw
 vaakutit ja áiwatit, vai eepit kalka
 sármetit ja áitet eetjädte: kalle ti
 utsebut tjamabetet ko jabmem alga
 vaimoit tjabrot; marje utsebut
 pilketebe, ko Jubmela tjalmi áudai
 päättebetet, ja kalkabetet vastetit
 kaikka vastes pargoi, paakoi ja
 jurtagi áudán, mait ti lepit kietain,
 njuoktjamin, vaimoin jala etja
 rubmaha lattasin wäärrot takkam,
 juoko lepit tjelkos árrám jala
 kaarrimin. The marje etja rusša
 sjadda, ko ti kalkabetet lákuw takkat
 juokke vastes paako áudán mait ti
 lepit njalmest ulkos luoitam, juokke
 paha pargo

<áudán,>

äudån, mait ti lepit kietain tåmatam, ja juok-
 ke pahas jurtaga äudån, mait ti lepit wai-
 monedte qvuoddam. Jutte Jubmel i maatte pan
 ela kukkas kierdat taggar kienes ulmutji pil-
 ketemew. Sån vierti viimak suddat, vaiko lä
 läije ja stuora armokisvuotain Suddogasai pil-
 ketemit kierda ja vuorda puoratusaw kitt man-
 gemus pãddäi. Ja jus ti talloi eepit vaste-
 tä; the kalkihvaareh ja pauteh vastetit, atte
 ti lepit ädtjom tjaba äpatusait ja puorit pa-
 katusait, kokte ti kalkabetet eellet, vai eepit
 kalka tjappis hautai vuojot. Kaiseh ja vaag-
 ge kalkih tuodastit, atte ti lepit kullam Jub-
 mela vaakutusait, kirji tjada äpateji tjada ja
 eetjadte äme tãbdo tjada, atte ti kalkabetet
 puoretit eetjadte, ja heitet taggar vastes eelle-
 maw eerita, maw ti taan rajal lepit adnam,
 jus sittabetet vieltet taw pãtteje mããrew. Taat-
 tak udnatspeiwe, mi tjuodtjo tjaletum eetja
 peiwi läkoi kaskan the ko tjuowkis naste al-
 me rabdan, kalka tuodastit, atte ti lepit
 taal kullam, jus äudål eepit lä kullam, atte
 ti kalkabetet puoretit eetjadte, jus puorew sit-
 tabetet. Eetjah tiettebetet mait ti takkabetet.
 I lä mo siwa, jus ti färabetet. Ja mon jattaw
 ain vill akti: puoretit eetjadte: jutte juok-
 ke muorra, mi puorit sjaddoit i qvuodde,
 kalkaa jalatowot ja palkestowot tãlläi. Im-
 mon

<sida14> äudån, mait ti lepit kietain
 tåmatam, ja juokke pahas jurtaga
 äudån, mait ti lepit waimonedte
 qvuoddam. Jutte Jubmel i maatte
 pan ela kukkas kierdat taggar kienes
 ulmutji pilketemew. Sån vierti
 viimak suddat, vaiko lä läije ja stuora
 armokisvuotain Suddogasai
 pilketemit kierda ja vuorda
 puoratusaw kitt mangemus pãddäi.
 Ja jus ti talloi eepit vastetä; the
 kalkivaareh ja pauteh vastetit, atte ti
 lepit ädtjom tjaba äpatusait ja puorit
 pakatusait, kokte ti kalkabetet eellet,
 vai eepit kalka tjappis hautai vuojot.
 Kaiseh ja vaagge kalkih tuodastit,
 atte ti lepit kullam Jubmela
 vaakutusait, kirji tjada äpateji tjada
 ja eetjadte äme tãbdo tjada, atte ti
 kalkabetet puoretit eetjadte, ja heitet
 taggar vastes eellemaw eerita, maw
 ti taan rajal lepit adnam, jus
 sittabetet vieltet taw pãtteje mããrew.
 Taatak udnatspeiwe, mi tjuodtjo
 tjaletum eetja peiwi läkoi kaskan the
 ko tjuowkis naste alme rabdan,
 kalka tuodastit, atte ti lepit taal
 kullam, jus äudål eepit lä kullam,
 atte ti kalkabetet puoretit eetjadte,
 jus puorew sittabetet. Eetjah
 tiettebetet mait ti takkabetet. I lä mo
 siwa, jus ti färabetet. Ja mon jattaw
 ain vill akti: puoretit eetjadte: jutte
 juokke muorra, mi puorit sjaddoit i
 qvuodde, kalkaa jalatowot ja
 palkestowot tãlläi. Im

<mon>

<sida15>мон кайкай пирра сардно.
Субмел табда саутсайте, ја сѧн актоф
табда ман калес та литтjih. Амен!